

dedækkede i vinterperioden. Vinterdækkende afgrøder kan for eksempel være efterafgrøder.

Grønne marker

I De danske Landboforeningers brev anføres det, at virkningerne af grønne marker er tvivlsomme, og at tidsfristen for dette initiativ bør udskydes. Dette udsagn forekommer helt uforståeligt, da landboorganisationerne gang på gang har fremhævet initiativer omkring grønne marker som et af de vigtigste midler til at reducere kvælstofudledningerne. Forskningsresultater viser også entydigt, at efterafgrøder er et endog særdeles effektivt middel til at opnå en reduktion i udvaskningen. Etablering af efterafgrøder (grønne marker) kræver ingen investeringer, men har en årlig omkostning på omkring 200 mill. kr., hvis der etableres efterafgrøder i det omfang, som er anført i regeringens handlingsplan. Denne omkostning er i øvrigt uafhængig af tidspunktet, hvor foranstaltningen iværksættes.

Halmnedmuldning

Det anføres, at teknikken til halmnedmuldning endnu ikke er helt afprøvet. Dette udsagn virker ubegrundet, da en del landmænd, specielt på de sværere jorder, igennem en årrække har praktiseret denne teknik helt frivilligt.

Biogas

De danske Landboforeninger anfører, at problemerne omkring opbevaringskapaciteten bør afvente resultaterne af de biogaspilprojekter, som igangsættes med støtte fra Energiministeriet.

Gennemførelsen af kravet til opbevaringskapaciteten i medfør af NPO-planen bør ikke afvente de mere overordnede udredningsarbejder på biogasområdet, da resultaterne herfra først vil kunne anvendes mere generelt engang i begyndelsen af 90'erne. Det skal bemærkes, at såfremt der foreligger konkrete planer omkring etablering af biogasanlæg, kan de berørte landmænd allerede med gældende lovgivning få forlænget tidsfristen med hensyn til opfyldelsen af kravet til opbevaringskapaciteten.

Muligheder for at reducere kvælstofudvaskningen

Det er korrekt, at den fulde effekt af handlingsplanen næppe vil kunne erkendes i løbet af en treårig periode indtil 1990. Dette indebærer imidlertid ikke, at de foreslåede tiltag ikke er nødvendige, tværtimod medfører den naturbetingede forsinkelse, at man må iværksætte de foreslåede foranstaltninger hurtigst muligt.

Belastning af havmiljøet

Vurderingen vedrørende de samlede kvælstofudledninger til de indre danske farvande og landbrugets bidrag hertil er i rimelig overensstemmelse med tidligere vurderinger heraf. Det skal dog pointeres, at udledningen til de såkaldte »ydre farvande« berører sårbare recipienter som Limfjorden og Ringkøbing Fjord.

Der er i øvrigt ikke fremkommet nye oplysninger, der på afgørende vis ændrer på de reduktionsmuligheder, der er angivet i regeringens handlingsplan.

Når man vurderer den relative betydning af de formindskelser i udledningen, der skyldes indgreb over for landbruget, skal der tages hensyn til, at der også i Sverige kan forventes indgreb over for næringssaltudledningerne, og at der internationalt vil blive sat ind på at formindske det atmosfæriske bidrag.

Effekten for havmiljøet

Det må anses for ukorrekt, at fosfor er det begrænsende næringssalt for algeproduktionen i det naturlige havmiljø. De anførte referencer berettiger ikke til denne påstand. Af snittets gengivelse af den beskrivelse, der i NPO-redegørelsen er givet vedrørende næringssalteneffekt på havmiljøet, er ukorrekt. Dette spørgsmål er behandlet grundigt i adskillige tidligere besvarelser (jf. svar på spørgsmål H 13, 27, 54 og 70 samt 340).

Det må fastholdes, at den gennem de senere årtier stadig forøgede kvælstofudledning – hovedsageligt fra landbruget – er hovedårsag til de konstaterede iltvindsfænomener – og at en reduktion af disse udledninger vil have fuld virkning med hensyn til at forbedre forholdene igen.

Grundvandsbeskyttelsen